

El propassat dissabte 12 de juny, la Cort penal amb seu a l'illa de Chios (Grècia) condemnava a 10 anys de presó a quatre joves afganesos considerats culpables de l'incendi que va arrasar el campament de Mòria el mes de setembre de 2020. Dos joves més van ser condemnats el mes de març a una pena de 5 anys per part d'un Tribunal Penal de Menors.

En el marc d'una missió d'avaluació del projecte **3082** que, des de l'any 2017, recolza la tasca d'assessorament jurídic a persones refugiades a Lesbos per part de l'entitat *Legal Centre Lesbos*, una delegació del Fons Català de Cooperació i de La Garriga Societat Civil va poder traslladar-se a la Illa de Chios i acompanyar el seu equip d'advocades, que actuaven com a defensa dels acusats.

Després del que s'ha pogut observar i a partir de les entrevistes realitzades, podem afirmar que en cap cas es va tractar d'un judici just. Cal assenyalar que el primer que va decidir el jutge que presidia el tribunal fou no permetre l'entrada a cap dels observadors que ho van sol·licitar, incloent-hi una observadora d'una entitat de drets humans suïssa, una advocada d'ACNUR i del president de l'Observatori DESC i membre de la junta de l'ICIP, Marco Aparicio. Tampoc va permetre l'entrada de periodistes acreditats que ho havien sol·licitat, ni de cap altra persona aliena al judici que, en conseqüència, no va respectar la garantia fonamental de la publicitat.

En aquest context previ, no sorprenen el seguit d'irregularitats denunciades per l'equip legal del *Legal Centre Lesbos*. La condemna es basa únicament en el testimoni d'una sola persona que, després de la seva declaració davant de la policia l'endemà de l'incendi, va sortir de Lesbos i no s'hi ha contactat més, de manera que no s'ha pogut contrastar durant la vista oral la seva declaració, que fou simplement llegida per la fiscalia.

En segon lloc, la defensa va impugnar la competència del tribunal per jutjar tres dels acusats que en el moment de l'incendi eren menors d'edat, com es provava amb l'aportació dels seus passaports. Aquesta al·legació fou rebutjada entenent que la única referència vàlida a l'edat era la del procediment de petició d'asil, on sovint els joves que migrem sols no indiquen la seva veritable edat per la por a no poder ser reconeguts com a refugiats.

Durant les 15 hores que va durar el judici, es va fer palesa la determinació per tal d'atribuir als quatre joves la responsabilitat d'un incendi que, com van assenyalar múltiples refugiats que vivien al camp de Mòria, així com voluntaris i treballadores de diferents entitats, fou conseqüència d'anys de deixadesa i de permanent vulneració dels drets més bàsics de les persones i de les obligacions més elementals d'acollida per part de l'estat grec i, en segon terme, de la Unió Europea. Aquesta situació, ja extrema, va esclatar en plena pandèmia, en un marc d'angoixa i desesperació col·lectiva que ben difícilment es pot mirar de solucionar atribuint una responsabilitat individualitzada que, a més, no es pot recolzar en cap mena de prova. Segurament per aquesta raó, el jutge que presidia la sala va ser especialment expeditiu a l'hora d'evitar qualsevol pregunta o intervenció de testimonis que s'adrecés a explicar el context del campament de Mòria i les responsabilitats reals existents.

En definitiva, el judici i la condemna que se'n deriva sembla voler respondre a dos objectius: a) desviar l'atenció davant les evidents responsabilitats públiques sobre les inhumanes condicions del camp de refugiats de Mòria, condicions que moltes d'elles es reproduïen avui en dia a Mòria 2 i a d'altres camps en territori de la UE; b) consolidar un missatge de "refugees not welcome", a través de vulneracions permanents dels drets humans i, concretament en aquest cas, del dret humà d'accés a una justícia amb plenes garanties i el dret a la llibertat personal.

Els Fons Català de Cooperació i La Garriga Societat Civil, veiem amb preocupació aquesta situació i seguim fermes en el nostre compromís d'atendre, acollir i acompanyar les persones refugiades, exigint el ple respecte del dret a l'asil i la protecció internacional.